

CONGRES – TRAUMASENSITIEF WERKEN

7 juni 2018
Jaarbeurs, Utrecht

Het landelijk congres over traumasensitief werken richt zich zowel op onderwijsprofessionals als hulpverleners.

Want zowel in het onderwijs als in de hulpverlening kom je kinderen tegen die ingrijpende ervaringen hebben meegemaakt en daar dagelijks de schadelijke gevolgen van ondervinden. Door de keuzemogelijkheden die het congres biedt, kan iedereen zijn eigen programma samenstellen. Of je een kind maar een enkele keer ziet, zeven dagen per week en 24 uur per dag of iets daartussenin: je zult een aantal dingen moeten weten, kunnen en aanvoelen die helpend zijn voor zulke kinderen.

In het ochtenddeel staan sprekers stil bij thema's die ten grondslag liggen aan het traumagericht werken in elke sector: Hoe herken je psychotrauma? Wat veroorzaakt trauma's bij kinderen, welke soorten trauma zijn er en hoe houd je daar rekening mee in de manier waarop je hen bejegt? Wat moeten we verstaan onder traumasensitief werken en hoe doe je dat dan in de praktijk? Welke impact heeft psychotrauma op gehechtheid en hechtingsproblematiek?

In de middag zijn er twee deelsessierondes, waarin je als deelnemer twee maal een keuze kunt maken uit twee deelsessies: twee meer onderwijsgerichte en twee meer hulpverleningsgerichte. Zo kun je de inhoud volgen die het meest aansluit op jouw werksituatie.

Er wordt dan vanuit een onderwijsfocus stilgestaan bij traumasensitieve didactiek en pedagogiek op school, evenals bij de manier waarop de school een context kan vormen voor herstellende ervaringen.

Vanuit het hulpverlenersperspectief worden er deelsessies verzorgd over hulpverlening en begeleiding van chronisch getraumatiseerde kinderen en de traumasensitieve begeleiding vanuit de gezinscontext met de nadruk op voorkoming van intergenerationele overdracht. Uiteraard zijn ook onderwijsprofessionals welkom in deze deelsessies, net zoals hulpverleners welkom zijn bij de onderwijsgerichte deelsessies. We moeten het tenslotte samen doen!

Doelgroep

Dit congres is gericht op hbo- en academisch opgeleide professionals die binnen de hulpverlening of het onderwijs werken met kinderen die een ingrijpende gebeurtenis hebben meegemaakt.

Leerdoelen

- De herkenning van psychotrauma bij kinderen;
- Typen, oorzaken en gevolgen van psychotrauma;
- De impact van psychotrauma op gehechtheid en hechtingsproblematiek;

- Traumasensitief werken in de praktijk;
- Traumasensitieve didactiek en pedagogiek in het reguliere- en speciale onderwijs;
- Traumasensitief begeleiden ter voorkoming van intergenerationele overdracht;
- Therapeutische begeleiding van chronisch getraumatiseerde kinderen en jongvolwassenen;
- De school als context voor herstellende ervaringen.

Programma

09.15 uur Inloop en registratie

10.00 uur Opening van het congres door de dagvoorzitter Drs. Guus Feron

Plenaire bijdragen:

10.15 uur Prof. Dr. Rolf Kleber [Universiteit Utrecht] - Stand van wetenschap en praktijk rondom psychotrauma

11.00 uur Giel Vaessen [KindindeKabel] - Trauma, intergenerationele overdracht en gehechtheid

11.45 uur Koffiepauze

12.15 uur Anton Horeweg M SEN [Gedragsproblemenindeklas] - Traumasensitief werken: wat en hoe?

13.00 uur Lunch

14.00 uur Eerste ronde deelsessies: keuze uit 1A of 1B

Deelsessie 1A Giel Vaessen [Kinkindekabel] - Handvatten ter voorkoming van intergenerationele herhaling (Hulpverlening)

Deelsessie 1B Anton Horeweg M SEN [Gedragsproblemenindeklas] - Traumasensitieve didactiek en pedagogiek (Onderwijs)

15.00 uur Koffiepauze en wissel

15.30 uur Tweede ronde deelsessies: keuze uit 2A of 2B

Deelsessie 2A Drs. Joosje van Heijningen [Lucertis] - Chronisch trauma (Hulpverlening)

Deelsessie 2B Drs. Peter Mol [Gedragondersteuning] - De school als context voor herstellende ervaringen (Onderwijs)

16.30 uur Afsluiting

Sprekers

Prof. Dr. Rolf Kleber

Bijdrage: Psychotrauma: wat en hoe?

Rolf is als emeritus hoogleraar verbonden aan de afdeling Klinische Psychologie van de Universiteit Utrecht. Hij heeft cultuur- en godsdienstpsychologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen gestudeerd, is gepromoveerd aan de Universiteit van Amsterdam en is gezondheidszorgpsycholoog (BIG geregistreerd). De leerstoel 'psychotraumatologie' betreft een samenwerkingsverband van de Universiteit Utrecht met het Instituut voor Psychotrauma (IvP) en de Stichting Centrum '45, beide expertisecentra op het terrein van psychotrauma en onderdelen van Stichting Arq. Rolf Kleber houdt zich bezig met onderzoek en onderwijs omtrent de gevolgen van en de psychologische verwerkingsprocessen na schokkende ervaringen, zoals geweld, ongevallen, oorlogen en rampen. De aandacht gaat daarbij ook uit naar de studie van interventies ter voorkoming van gezondheidsproblemen en ter bevordering van normale verwerking. Speciale aandacht wordt geschonken aan de relatie werk en trauma, aan psychische effecten op langere termijn ten gevolge van oorlog

en geweld, aan de studie van de gevolgen van calamiteiten en rampen, en aan culturele aspecten bij de verwerking van schokkende gebeurtenissen.

In deze inleidende presentatie gaat Rolf in op psychotrauma. Wat weten we uit wetenschappelijk onderzoek over typen, oorzaken, gevolgen en wat impliceert dit voor de behandeling en begeleiding?

Giel Vaessen

Bijdrage: Trauma en hechting

Giel werkte decennia lang als groepswerker, behandelcoördinator en gezinstherapeut in de kinder- en jeugdpsychiatrie en als zorgcoördinator in het speciaal onderwijs. Momenteel is hij werkzaam als zorgcoördinator en gezinstherapeut in de ambulante GGZ. Daarnaast geeft Giel reeds vele jaren cursussen en trainingen rondom kinder- en jeugdproblematiek en schreef hieromtrent diverse praktijkgerichte boeken, zoals "als hechten moeilijk is", "Multiprobleemgezinnen in de jeugdzorg" en "Autisme...en nu?"

Trauma's kunnen ontstaan na een eenmalige schokkende gebeurtenis. Maar ook gedurende haast chronisch terugkerende onveiligheid en/of emotionele verwaarlozing, veelal gepaard gaande met onveilige hechting in de vroege ontwikkeling.

In de plenaire sessie wordt de intergenerationale overdracht uitgelegd vanuit een onveilige hechting. Zowel met betrekking tot uiterst onvoorspelbare gezinscontexten als emotioneel verwaarlozende gezinssituaties.

In de praktijkgerichte deelsessie zal Giel handvatten geven, hoe je het getraumatiseerd basisvertrouwen kunt herstellen en daarmee intergenerationale herhalingen beter voorkomen kunnen worden.

Anton Horeweg M SEN

Bijdrage: Trauma-sensitief werken

Anton is gedragspecialist (M SEN) en ruim dertig jaar leraar in het basisonderwijs. Daarnaast is hij trainer/coach. Hij is auteur van de handboeken Gedragsproblemen in de klas in het basisonderwijs en van Gedragsproblemen in de klas in het voortgezet onderwijs. Deze boeken zijn verplichte literatuur bij een groot aantal lerarenopleidingen. Hij is ook auteur van de website www.gedragsproblemenindeklas.nl. Anton heeft zitting in Expertteams Project Leer-Kracht (NCOJ) en Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie (KC-KJP). Daarnaast is hij veelgevraagd spreker op scholen en congressen.

In deze derde plenaire presentatie zal vanuit de kennis die is opgedaan uit de twee vorige bijdragen, de focus komen te liggen op het concreet trauma-sensitief werken. Anton legt uit wat onder trauma-sensitief werken wordt verstaan en hoe je hierin de rol van professional gestalte aan kunt geven.

In de deelsessie gaat Anton in op trauma-sensitieve didactiek en pedagogiek in het reguliere- en speciale onderwijs.

Drs. Joosje van Heijningen

Bijdrage: Hoe om te gaan met chronisch trauma?

Joosje is GZ-psycholoog en werkzaam in de functie van inhoudelijk manager van het psycho-trauma centrum bij Lucertis. Joosje is gespecialiseerd in individuele therapie voor kinderen, adolescenten en volwassenen.

Hoe vindt de therapeutische begeleiding aan chronisch getraumatiseerde kinderen en jongvolwassenen plaats? Deze vraag staat centraal in de bijdrage van Joosje, waarbij ook praktijkgerichte handvaten zullen worden aangereikt.

Drs. Peter Mol

Bijdrage: De leraar als betekenisvolle andere. De school als context voor herstellende ervaringen.

Peter is orthopedagoog, directeur van Gedragsondersteuning, columnist en auteur van diverse boeken over onderwijs. Als docent heeft hij in vrijwel alle vormen van (speciaal) onderwijs veel ervaring opgedaan.

Een leraar is geen therapeut. Toch kan de leraar een enorm positief verschil maken in het leven van een kind/ jongere. Niet alleen door het toepassen van didactische variaties, maar vooral door de wijze waarop hij een getraumatiseerde leerling tegemoet treedt. Vanuit niet SMART te formuleren principes en betrokkenheid kan de helende waarde van een leraar groter zijn dan die van een therapeut.

In deze deelsessie worden praktische adviezen gegeven. Aansprekende voorbeelden komen aan de orde, gebaseerd op kenmerken van trauma's en getraumatiseerde leerlingen.

Drs. Guus Feron

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guus is opgeleid als jeugdhulpverlener en studeerde Comparative European Social Studies aan de University of North London. Op de werkvloer lag zijn hart bij het systemisch werken met (LVB-) jongeren met bijkomende psychiatrische problemen. Hij werkte regelmatig voor het consulententeam (het huidige CCE), verzorgde gastcolleges in het Universitair- en HBO-onderwijs en heeft ruim ervaring opgedaan in leidinggevende- en bestuursfuncties.